

Boekbesprekingen

Denis Lawton, *Social Class, Language and Education* 1969. Routledge and Kegan Paul Ltd. Broadway House, 68—74 Cater Lane, London E.C. 4, 181 pag. £ 1.5 .

In deze studie houdt Lawton zich bezig met de sociale problematiek van het Engelse schoolstelsel. Een zeer groot deel van de kinderen uit de sociaal lagere milieus profiteert namelijk onvoldoende van het onderwijs tengevolge van hun geringe leerprestaties. Deze zijn evenwel minder een gevolg van het schoolsysteem. De subculturele factoren van het gezins- en buurtmilieu zijn terzake van meer betekenis. Zo zijn de verwachtingen, die ouders voor hun kinderen van het onderwijs hebben en hun houding tegenover de school, zeer belangrijk. Ook wijst hij op het belang van het ontwikkelen van een leermotivatie bij de kinderen. Van bijzonder gewicht acht Lawton evenwel de verschillen in taalverwerving en taalgebruik tussen kinderen van de sociaal lagere milieus en die van de middengroepen uit onze samenleving. Zo worden door hem verscheidenen theoretische en empirische studies (McCarthy, Deutsch, Vera John, Luria, Piaget, Bernstein) beschreven waarvan de conclusies heen wijzen naar niet te missen relaties tussen het taalvermogen van kinderen en hun denkniveau.

Twee onderdelen zijn in deze studie van bijzondere betekenis. Ten eerste een kritische analyse van het werk van Bernstein ten aanzien van taalgebruik en het sociaal milieu. Ten tweede het eigen onderzoek van Lawton.

Vanuit een kritische stellingname tegenover het werk van Bernstein heeft Lawton een onderzoek ingesteld naar het mondeling en schriftelijk taalgebruik van vier kleine groepen mannelijke leerlingen van 12 tot 15 jaar van scholen voor voortgezet onderwijs gelegen in Londen.

Twee groepen jongeren, resp. 12 en 15 waren afkomstig uit de sociaal lagere milieus. De andere twee groepen, eveneens van resp. 12 en 15 jongens, waren afkomstig uit de middengroepen.

Voor wat het taalgebruik betreft heeft het onderzoek van Lawton aangetoond, dat de verschillen tussen de 15-jarige jongens, tengevolge van hun sociaal milieu, groter zijn dan tussen de jongens van 12 jaar.

De onderzoeker bepleit een taalprogramma voor zeer jonge kinderen en hen dat een aantal jaren te doen volgen in overeenstemming met hun algemene verstandelijke ontwikkeling.

In aansluiting op deze suggestie geeft Lawton informatie over Amerikaanse en Engelse projecten voor de 'culturally deprived child'.

Met een literatuuroverzicht wordt deze informatieve studie afgesloten.

J. H. N. Grandia

H. Cammaere e.a., *Jeugdvan nu. Een zachte generatie?* Een onderzoek onder directie van A. Kriekemans. N.V. Standaard-Wetenschappelijke Uitgeverij. Belgielei 147, Antwerpen. 266 pag. f 28,50.

Een uitgebreid onderzoek onder 1101 meisjes en jongens, in de leeftijd van 14 tot 16 jaar, is gehouden om hun houding tegenover de wereld der volwassenen beter te verstaan. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in Antwerpen, Leuven, West en Oost Vlaanderen en in Limburg. In het bijzonder is met het onderzoek getracht door te dringen in de ervarings- en leefwereld van deze jeugdigen en wel door middel van schriftelijke ondervraging via scholen of instellingen waar ze studeren, werken of verblijven.

Bij de samenstelling van de te onderzoeken groep is rekening gehouden met de spreiding over de provincies, de verdeling tussen werkenden en studerende, de niveaus van voortgezet onderwijs en de sociale afkomst der geënquêteerden. Ook zijn nagegaan de gezinssamenstelling en de gezinsomstandigheden waaronder de geënquêteerden zijn opgegroeid.

De enquête heeft ondermeer het volgende opgeleverd:

- Er is een duidelijke gezagspositie der volwassenen, die vele jongeren als sterk ondervinden.
- De volwassenen worden zonder enthousiasme door hen aanvaard.
- De levenshouding der jeugdigen is kritisch en bewust.
- De jongeren vinden zichzelf niet materialistisch hoewel zij niet onverschillig zijn voor rijkdom, comfort en welstand.
- Jeugdigen fantaseren over hun toekomst als volwassenen; daarbij denken jongens heel sterk aan het beroep en de daaraan verbonden status terwijl de meisjes zich meer bezighouden met huwelijk en opvoeding.

De onderzoekers komen tot de volgende conclusies:

- De tegenwoordige jongeren vormen een nieuwe generatie met niet al te veel puberteitsmoeilijkheden.
- Zij hebben meer werkelijkheidszin dan de jongeren uit de twintiger jaren.
- De nieuwe generatie is minder dromerig en minder romantisch, zij is ook niet sceptisch maar laat zich horen zonder stemverheffing. Vandaar een zachte generatie.

J. H. N. Grandia